

# A.Z.GÜMÜŞHANEVÎ VE SAİD NURSİ



## Dr. Hüseyin Budak yazdı

Gümüşhane'nin medarı iftiharını, 19 yy da yaşamış büyük alim ve arif Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevî 1813 yılında Gümüşhane'nin Emirler -Eskibağlar-Halgent semtinde doğdu. Gençlik yıllarında İstanbul Beyazıt medresesinde ilme intisap etti. Orada fen ve din ilimlerini okudu. Bir ömür ilim ve irfan içinde geçirdi.1844 yılında üst ihtisas aldı. Mahmutpaşa ve Süleymaniye medreselerinde talebe yetiştirdi. Kendisini tasavvufi irşat için gelen Süleyman el Ervadi hazretlerinden hadis ilmi ve Halidiyye ve diğer tarikatlardan hilafet aldı. Çağaloğlu'ndaki Fatma Sultan camiinde binlerce talebe yetiştirdi. 114 talebesine hilafet vererek İslam coğrafyasında manevi ilimleri yaydı. Onlarca kitap yazdı. 4 büyük kütüphane kurdu. Ve vakfetti. Halifeleri de medrese tekke ve kütüphaneler yaptılar. 13 Mayıs 1894 de vefat etti. Kabri Sultan Süleyman'ın kabrinin yanı başındadır.

Gümüşhane'de 1992 yılında Hasan Pir hocamızın da tertip heyetinde olduğu Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevî sempozyumu düzenlediğimiz Prof. Dr. M. Esad Coşan Hocamızın babası merhum Halil Necati Coşan'ı öğrencilik yıllarında arkadaşlarımla ziyaret etmiştik, orada tanışırken Gümüşhaneli olduğumu söylediğimde Said Nursi hazretlerinden bir anektod anlatmıştı: 'Said Nursi'ye Eskişehir'de sürgün olduğu yıllarda gazete getiren kişiye bir gün nereli olduğunu sormuş oda Gümüşhaneli olduğunu söylediğinde –Ben de sen geldiğinde Üstadımın (Gümüşhaneli Ahmed Ziyaüddin Hazretleri'ni kastederek) kokusunu alıyordum, diye ona iltifat etmiş.

Said Nursi, Gümüşhanevî Hazretleri'ne neden "Üstadım" diyordu? arada bir ders alma var mıydı? Hep merak ettim. Araştırdığımda böyle bir şeyin mümkün olamadığı ortaya çıkıyordu.

Said Nursi 1877 de doğmuştu ve Ahmed Ziyaüddin Hazretleri'nin irtihali ise 1894 yılıydı. Bu arada Said Nursi İstanbul'da ilim almamıştı. Prof. Dr. Esad Coşan hocamız bir konuşmasında ; Gümüşhaneli hocamız diyor ki; 'Bizi seven, bizim kitaplarımızı okuyan bizdendir' acaba kitaplarından mı istifade etmişti? Bediüzzaman Said Nursi'nin; Gümüşhanevî'nin hazırladığı 3 ciltlik dua kitabı Mecmuat'ül Ahzap isimli eserle de ilgisi anlatılır. Bu konuda Gümüşhanevî'yi de ilgilendiren bir anektod şöyle nakledilmektedir; Barla'da üstadın hususi

davetine de muhatap olan Hulusi Bey, bu ziyaretinde üstadın yanında yalnız Kur'an-ı Kerim, Şeyh Sadi Şirazi'nin bir eseri, bir de Gümüşhaneli Ahmed Ziyaüddin'in üç ciltlik Mecmuat'ül Ahzab'ının olduğunu görür. Delail-i Hayrat için de, "kardeşim, senin okumana izin veriyorum sen de başkaların okumalarına izin verebilirsin" der. Görüldüğü üzere, oldukça seçici olan Bediüzzaman'ın belli ölçüde yerleşik durumda yaşadığı Barla'da, yanında Kur'an'la birlikte Gümüşhanevî'nin eseri de yer almaktadır.

Bu durumda Bediüzzaman'ın bir eseri yanında bulundurması, ondan istifade etmesi ayrıca önem arz etmektedir.

Buna ilaveten Bediüzzaman, Mecmuat'ül Ahzab'daki dualardan bir kısmını Gümüşhanevî'ye itimaden almış, Cevşen duasıyla birlikte Hizb-i Nuriye'de toplamış, kendisi sürekli okumuş, talebelerine de tavsiye etmiştir. Bu gelenek bugün de devam etmektedir. Bediüzzaman, Gümüşhanevî'nin derlediği Celcelutiye duasıyla da hususi ve kalbî bir bağ kurmuş, bu münacaatı hususi vird edinmiştir. Bediüzzaman'ın Gümüşhanevî Hazretleri'ne çok önem verdiği eserlerini tanıdığı ve kalbî yönünde, özellikle dua ve hususi virdlerinin genel çerçevesinin belirlenmesinde Gümüşhanevî'nin derlediği duaların önemli yer tuttuğu, Gümüşhanevî'nin Mecmuat'ül Ahzab'ının Risale-i Nur'da ismi geçen nadir eserlerden olduğu, Bediüzzaman'ın Gümüşhanevî'ye büyük kıymet verdiği, eserlerinde yer alan bilgileri güvenilir kabul ederek aldığı, Mecmuat'ül Ahzab'ı okuduğu, eserdeki dualardan bir kısmını da Gümüşhanevî'ye itimaden Hizb-i Nuriye'ye dahil ettiği, bunu sürekli vird edindiği görülmektedir.

**Her iki Maneviyat Mimarı büyüğümüze rahmet duasıyla.**